

La minoria parlamentària del govern fa preveure que perdrà, com ja ha començat a passar, moltes votacions a la cambra.

Panorama després de la crisi

Després del trencament del pacte, el govern és en minoria i pot passar de tot: moció de censura, eleccions o aguantar fins al final.

El divendres dia 5 de febrer, a primera hora del matí, el president Francesc Antich es reunia al Consolat de Mar –seu de la presidència– amb el president d'UM, Josep Melià, i li comunicava que havia pres la decisió d'expulsar el seu partit del pacte. És a dir, del govern, del Consell i de l'Ajuntament de Palma. Posteriorment, explicà la decisió al portaveu del Bloc, Biel Barceló. A la conferència de premsa posterior, a les 11 del matí, Antich manifestà la

confiança que UM “continui apostant per allò que pactà el 2007, perquè el govern s'hi manté fidel. Continuarem executant el pacte de governabilitat signat” amb UM, Bloc, PSM-Verds de Menorca i Eivissa pel Canvi. Al punt de migdia, la presidenta del Consell de Mallorca, Francina Armengol, també destituïa els càrrecs d'UM; i al cap d'una hora feia això mateix la batllessa de Palma, Aina Calvo. Després de la conferència de premsa d'Armengol al Consell, EL TEMPS va poder parlar

amb diversos càrrecs socialistes. Un d'ells, dels més importants, confessava que Antich deia allò que s'havia de dir, però no confiava gens que UM es mostrés partidària de donar estabilitat a cap dels tres governs.

Al cap de quatre dies, el dimarts 9, es reunia el Parlament, en la sessió ordinària setmanal. La poca confiança expressada per aquell polític socialista es confirmava. UM feia costat al PP. Tots dos partits s'aliaven circumstancialment per fer perdre una votació al govern. Només era un tast d'allò que vindria l'endemà. El dimecres és el dia que es reuneix la junta de portaveus. El dia abans, dimarts, el portaveu del PP, Francesc Fiol, va aprofitar el torn de preguntes setmanal al govern i, alterant la justificació d'una de les qüestions presentades, demanà al president Antich que convocàs una sessió extraordinària del Parlament per debatre “entre totes les forces d'aquesta cambra la decisió que ha pres vostè de destituir

“Si no es repetís el Bloc seria una bogeria”

David Abril, coordinador general d'EU a les Balears.

—El trencament del pacte no es podia evitar?

—De cap manera. En el moment que es detectà que la corrupció era al govern i que en podríem quedar tot engrunats, s'havia de prendre la decisió.

—No caurà el govern?

—Aguantarà. Necessàriament ha d'aguantar. El diàleg serà quotidià entre tots, entre els membres del pacte, i per això ja hem acordat la reunió setmanal de la comissió de seguiment, i amb l'oposició. Miracles no en farem, això és clar, però tenim feina per fer i la farem malgrat governar en minoria.

—EU veu possible de tornar pactar amb UM en el futur?

—Sí, però serà difícil. Abans UM hauria de reconèixer els errors que ha comès i demanar perdó [pels casos de corrupció]. Caldrà temps perquè tot això passi.

—Creieu que el Bloc es repetirà?

—El Bloc està tocat, sens dubte. La desorientació que hi ha a la direcció del PSM projecta incerteses sobre què passarà. Però deixem passar temps.

—Quines passes farà EU per mirar de repetir-lo?

—Nosaltres sempre hem estat partidaris de la política unitària, dels acords entre forces progressistes. Per tant, des de la nostra refundació ens mantindrem favorables a la mateixa via per a evitar el retorn de la dreta al poder.

—I si no és possible l'acord amb el PSM?

—L'única majoria de govern progressista possible que hi ha és un acord entre el PSOE, per una banda, i el Bloc —és a dir, totes els partits a l'esquerra dels socialistes—, per una altra. Si no es repetís el Bloc seria una bogeria, perquè donaríem el govern a l'altra alternativa, que és el PP. En aquest cicle polític, amb una UM que corre el risc seriós de desaparèixer de les institucions autonòmiques, l'únic que pot aturar la dreta és el Bloc i, llavors, pactar amb el PSOE.

—Com està Eivissa pel Canvi, en què participeu?

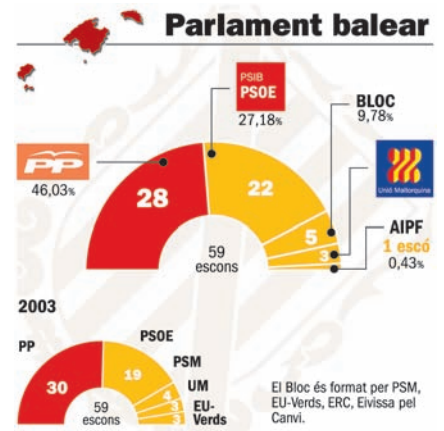
—Doncs després de la deslleialtat d'ERC, que ha fet un nou partit per presentar-se sol, la situació és crítica. Nosaltres confiam que d'EU d'Eivissa i dels independents pugui sorgir una nova coalició. Si ens dividim els progressistes a Eivissa els qui es freguen les mans són Matutes i el PP.

EL TEMPS

el càrrecs d'Unió Mallorquina, els consellers de la qual no eren precisament els pitjors del seu govern”. Antich refusà tal possibilitat. Doncs l'endemà, a la reunió de la junta de portaveus, el del PP tornà fer aquesta petició i el

portaveu d'UM li donà la raó. Votaren junts i, per tant, la junta aprovà la convocatòria d'un plenari especial perquè Antich donàs explicacions. De fet, serà tan extraordinari, aquest plenari, que no n'hi ha hagut cap d'igual en

26 anys de vida de la cambra. És previst reglamentàriament com una versió reduïda del debat de política general. El president compareixerà, farà el seu discurs el primer dia i l'endemà intervindeu tots els grups parlamentaris en un debat que durarà tota la jornada. Les dates assignades són aquest dijous i divendres, dies 18 i 19 de febrer.

És una mostra de què pot passar al Parlament els catorze mesos vinents, és a dir, d'aquí fins a les eleccions. Sempre que no s'avancin.

Eleccions anticipades. El president Antich va refusar diverses vegades, durant la setmana posterior al trencament, la possibilitat de convocar eleccions anticipades. Va dir que “ningú no ho entendria” i que les consultes que havia fet aquells dies “amb les forces socials i econòmiques” li aconsellaven de no convocar-les, perquè en la situació de crisi econòmica no faria res més sinó originar més incertesa.

No obstant això que diu en públic el president, EL TEMPS ha pogut saber que si més no persones del seu entorn li aconsellen de no descartar la convocatòria electoral extraordinària. Segons informacions extraoficials de fonts socialistes, l'entorn del president ha conclòs que, segons com vagi el debat especial d'aquesta setmana, les possibilitats d'una erosió creixent serien altíssimes. Si en aquest debat UM s'acosta clarament al PP serà senyal —creu l'entorn del president— que no es pot esperar del president d'UM, Josep Melià, una crítica constructiva. Aleshores, l'únic que se'n podria esperar seria un intent de bloqueig constant.

“De moment, el Bloc continua essent possible”

Biel Barceló, secretari general del PSM i portaveu parlamentari del Bloc.

—**Expulsar UM per quedar en minoria és una decisió encertada?**

—Hi ha decisions que s'han de prendre. No hi havia condicions per a aguantar tal com estàvem. Havia arribat un moment que la corrupció ja no era cosa del passat, sinó d'aquest govern, i això ja no era sostenible de cap manera. Sé que quedar en minoria implica que tindrem derrotes parlamentàries, però també estic convençut que amb paciència i sobretot molt de diàleg serà possible d'aguantar.

—**Descarteu tornar pactar amb UM?**

—No, però abans cal que UM faci el procés intern que ha de fer, tant per aclarir les lluites internes com, especialment, per solucionar el problema que es deriva de tenir tanta gent implicada en casos judicials.

—**Amb vista al 2011 la gran incògnita és si el PSM repetirà el Bloc o no. Què farà?**

—Anem a pams. El 2007 fèrem una coalició preelectoral, amb uns resultats que foren bons, perquè evitàrem la majoria absoluta del PP. Ara bé, al llarg d'aquests anys s'ha vist que, si bé hem fet una bona feina a les institucions, hi ha hagut dificultats a l'hora d'establir una estratègia conjunta. I fins i tot ha estat molt difícil de combinar alguns interessos polítics a l'hora de prendre decisions que no tots compartíem. Per què passa això? Segons el meu parer, bàsicament perquè tenim cultures polítiques diferents.

—**Això vol dir que creieu que no es repetirà el Bloc?**

EFE

—De moment, el Bloc continua essent possible. Nosaltres voldríem [d'EU] una proposta de futur que anàs més enllà d'una coalició preelectoral. Per això esperarem què passa dins EU amb relació a la seva refundació. Ens agradaria que fos possible d'anar junts sempre i per tot i no tan sols fer una coalició esporàdica com la del 2007. Allò que no ens agrada és que el discurs de Cayo Lara [coordinador estatal d'Esquerra Unida] pugui ser el referent d'EU de les Illes, perquè és divergent del PSM.

—**Però abans que EU faci el seu procés intern, el PSM té una assemblea aquest dia 20. Què hi passarà?**

—Això ho decidiran els militants, com és natural. La proposta que farà la direcció serà la de marcar el camí, però no tancar portes.

Dit altrament, derrotes parlamentàries l'una rere l'altra. I l'erosió esdevindrà insuportable. Segons la font informant, “l'entorn li diu al president que d'aquí a dos mesos o tres la situació serà pitjor que ara, i que, per tant, caldria considerar seriosament la possibilitat de convocar eleccions”. Sempre, això sí, després de veure què passa al debat que ha forçat UM.

Les eleccions són una possibilitat. Però és difícil d'imaginar qui en sortiria beneficiat, llevat del PP. Per la manera com ha anat tota la legislatura per al PSOE balear, i per la manera com li van les coses a Zapatero, no sembla pas la sortida més intel·ligent per als socialistes. Tampoc per al Bloc,

que encara —vegeu les entrevistes als dirigents d'EU i PSM— no se sap si es repetirà o no. Ni seria el millor moment per a una UM sacsejada pels escàndols i enmig de la crisi derivada per l'expulsió del govern balear, del Consell de Mallorca i de l'Ajuntament de Palma. Els únics que sembla que podrien sortir ben parats d'una convocatòria electoral anticipada serien el PP i per ventura UPyD. A les darreres enquestes fetes públiques, el partit de Rosa Díez apareix amb opcions d'entrar al Parlament, sempre depenent de la participació. En unes eleccions anticipades, l'abstenció seria enorme —una enquesta publicada fa uns dos mesos pronosticà que seria d'un 50%

en el cas de comicis convocats exclusivament a les Illes, sense l'aixopluc de les eleccions locals— i això afavoriria UPyD.

La lògica indica, doncs, que Antich no convocarà eleccions. Tanmateix, mai no n'hi pot haver la certesa. Encara menys si les temences de l'entorn presidencial es fan realitat i la pinça PP-UM l'humilia al Parlament cada dos per tres.

Moció de censura. L'únic grup parlamentari que pot presentar la moció de censura és el PP. Per presentar-la, tal com marca el reglament del Parlament, ho hauria de fer de manera constructiva, ço és: resta obligat a presentar

“No veiem clares les conseqüències de la decisió que s’ha pres”

Eduard Riudavets, diputat pel PSM-Verds de Menorca.

— **Com es veu el trencament del pacte des del progressisme menorquí?**

— Amb preocupació, perquè no veiem clares les conseqüències que tindrà la decisió que s’ha pres.

— **Voleu dir que hi havia cap més sortida?**

— No, realment no n’hi havia cap més, perquè la situació havia arribat a un punt que era insostenible políticament, a causa dels casos judicials que afecten UM i que, cal no oblidar-ho, ja afectaven directament el govern.

— **El govern podrà aguantar?**

— És possible d’aguantar si hi ha responsabilitat, tant als grups del govern com a l’oposició. Tenint en compte la situació econòmica, tan dolenta com és, seria desitjable que el govern pogués aguantar. Però és clar que depèn del PP i d’UM i de si volen la moció de censura o no. També hi ha la possibilitat d’una qüestió de confiança o bé convocar eleccions, però és clar que les opinions socials i econòmiques que coneixem no volen una convocatòria electoral anticipada.

— **UM té un referent a Menorca. Com creieu que resultarà afectat aquest partit, pel trencament del pacte?**

— Hi ha una sucursal d’UM a Menorca, però no havia arrelat a la societat menorquina i, després d’això que ha passat, encara hi podrà arrelar menys.

— **El PSM de Menorca creu que el PSM de Mallorca hauria de repetir el Bloc?**

— Com a concepció, el Bloc era interessant a Mallorca. A Menorca el descartarem. Si s’hagués de mantenir el Bloc mallorquí crec que seria bo que fos sense forces estatals, però naturalment això és cosa que no ens correspon a nosaltres de decidir i, per tant, tindrem absolut respecte pel que es decideixi.

EL TEMPS

un candidat a president del govern. El problema que tenen els conservadors és que el president del partit, José Ramón Bauzá –batlle de Marratxí–, no té escó a la cambra. En podria tenir si dimitís un diputat –perquè Bauzá ocupa el següent lloc de la llista per cobrir vacants–, cosa que ja li han ofert però ell ha refusat, de moment. Alguns companys de partit asseguren que no interessa que sigui diputat fins al final de la legislatura, per a evitar possibles errors i, per tant, desgast polític de qui hauria de ser el candidat a president del govern a les eleccions. El PP, d’una altra banda, té un congrés extraordinari convocat el 6 de març, en

el qual s’enfrontaran Bauzá i el batlle de Calvià, Carlos Delgado, conegut antinacionalista. Segons què passi en aquest conclave, es podrà saber si Bauzá s’ha consolidat –ningú no preveu que pugui perdre– o no: al congrés anterior, Delgado perdé contra Rosa Estaràs, però obtingué més d’un 30% de suport. Si Bauzá guanya per més, en sortirà molt reforçat. Aleshores sí que seria possible que a termini mitjà –no immediatament, però potser després de l’estiu o just abans– acceptàs d’entrar al Parlament. Però mentre no hi sigui no pot encapçalar la moció de censura, cosa que resta possibilitats que el PP la presenti.

A més, Bauzá ha creat un embolic amb la possibilitat de presentar la moció. Després del trencament del pacte digué que “mai” no la presentaria perquè “només em propòs de ser president per mitjà d’unes eleccions”, i que no voldria ser-ho amb UM. Però al cap de quatre dies, després de ser rebut pel president Antich dimarts de la setmana passada, assegurà que “no la descartem” i, acte seguit, l’endemà, rectificà novament quan digué que “no la cercarem”. El desconcert creat entre dirigents del PP és enorme. Per exemple, el portaveu conservador al Consell i membre de la direcció balear, Jaume Font, descartà de presentar-la a la seva institució i, pel que fa al Parlament, assegurà que “no crec que la presentem”; i el batlle de Manacor –i també membre de la direcció del PP balear–, Antoni Pastor, considerà un “error” que es presentàs la moció de censura. Per acabar-ho d’adobar, Bauzá arribà a dir que el PP podria presentar la moció per tenir un president –que no seria ell– que, una vegada investit, convocaria immediatament eleccions anticipades, cosa que, si més no, resultaria estrambòtica.

Tot plegat fa pensar que Bauzá en realitat cerca actuacions en clau interna, amb vista al congrés del 6 de març, per mirar de demostrar que se sent fort davant el govern i tenir més opcions de guanyar clarament contra Delgado.

Aguantar. Si no hi ha moció de censura ni es convoquen eleccions, l’única possibilitat que resta és que el govern aguantí en minoria. Amb el perill de perdre moltes votacions al Parlament, possiblement sense poder aprovar lleis, però refugiant-se en la gestió que li dona amplis marges d’actuació. És l’opció que tots els entrevistats dels partits del govern –vegeu les entrevistes publicades en aquest dossier– consideren com l’única possible. Sens dubte, implica un risc seriós d’erosió creixent, més com més s’acostin les eleccions. No obstant això, en el panorama polític balear, tan endimoniat com és actualment, sembla l’únic realment factible. Però, precisament perquè la situació és tan complexa, res no es pot descartar.

Miquel Payeras